

FORORD

I foråret 2022 afholdt NordFo og University College Copenhagen (KP) konferencen Make It Together. Konferencen henvendte sig til nordiske forskere og undervisere indenfor craft, design/sloyd og beslægtede fag og var inddelt i tre overordnede kategorier: Forskning, udvikling og workshop med følgende perspektiver, som deltagerne opfordredes til at følge materialet, læring, didaktik eller bæredygtighed. Den overordnede tematisering rettede fokus på samarbejde. Gennem udveksling af viden og erfaringer, undersøgte deltagerne sammen til at undersøge, hvorledes samarbejde kan udvikle nye veje frem mod læring og oplevelser indenfor pædagogik/didaktik og uddannelse.

Ingrid Holmboe Høibo's artikel Lærings syn i skaparrørs litteraturen (Learning perspective in the maker movement literature) beskriver makerbevægelsens hurtige vækst og påpeger, hvordan de kreative processer sammen med det skabende menneske er nøglespillere i den digitale udvikling. Målet med studiet er at undersøge hvorledes forskere internationalt og nationalt har beskrevet og analyseret læring i makerbevægelsens litteratur med særligt blik på kunst og håndværksfagene. Makerbevægelsen insisterer på at skabe en grundlæggende menneskelig legende aktivitet og at Maker Space danner rammer for den vigtigste værditilskrivning indenfor læring i 1. mødet imellem mennesker og 2. mødet med materiale og værktøj. Maker Spaces er desuden integreret i det formelle og uformelle læringsmiljø i Norge.

Lena Kramer Pedersen's artikel Fra faglig undren til problemstilling i et BA projekt (From professional wondering to problem statement in a BA project) fremskriver et eksempel på, hvordan en underviseres tekstilfaglig undren skabte inspiration til et udviklingsprojekt med strikket møbelstof som produktramme. Gennem en redegørelse af og refleksion over egen forskning argumenteres der for, hvorledes det processuelt er muligt at implementere forskningsbaseret undervisning. Artiklen er tiltænkt undervisere og studerende, som et eksempel på, hvordan et forskningsprojekt kan danne grundlag for udvikling af ny viden indenfor et fagområde. Teorier om lærerprocesser, med særligt fokus på kropslig betinget læring, understøtter artiklens vidensdeling. Der argumenteres, i artiklens sidste del med afsæt i teori og case, for hvordan praktiske færdigheder udført med kroppen kan tilegnes og derigennem føre til læring.

Anne-Mette Liene og Monica Klunglands artikel Visuelle billeder i bevægelse-å skabe rum og tid i børnehagbarns lek og bevægelse med nøster (Visual images in movement-to create space and time in kindergarten children's play and movement with nests) tager udgangspunkt i forskningsprojektet *Å nøste*, dels for at udvikle tværfaglige undervisningsmetoder i kunsthag dels for at fremme udviklingskvaliteten i børnehavelæreruddannelsen. Hvordan kan en performativ tilgang til formningsfaget i uddannelsen til børnehavelærer åbne for et tværfagligt potentiale? Den performative tilgang sætter fokus på elevens aktivitet og materialets rolle når der leges med materialet. Forfatterne undersøger muligheder for om tværfaglighed kan opstå, hvis opmærksomheden flyttes fra objekt til handling. Forskningsmetoden er praksis-drevet (Haseman, 2006) og går ud på, at forskerne i samarbejde med børnehavebørn og børnehavens personale udforsker leg og bevægelser med garnnøgler. Projektet forankres teoretisk med begrebet rum-tid-materialisering (Barad, 2007) og Rudolf Labans lære om rummet "choreutics" (Laban & Ullman, 2011). Undersøgelsens fund åbner for et tværfagligt potentiale i mødet mellem fagene formning og drama i børnehavelæreruddannelsen, igennem forståelsen af, at en form skabes med både materialet og kroppens bevægelser.

Sissel Isachsen og Janne B. Reitans artikel Studenters baggrund for valg af motedesign som uddannelse og deres fremtidige karriereplaner, (Students' background for choosing fashion design as an education

and their future career) er begrundet i en bekymring for kommende studerendes manglende forkundskaber når de påbegynder uddannelsen indenfor mode. Vil de studerende efter endt uddannelse ikke kunne tilfredsstille branchens krav? Der spørges: Hvilken betydning har forkundskaber for valg af modedesign uddannelsen som fremtidig karrierevej? Forskningsmetoden er fokusgruppeinterviews med fem studerende om deres baggrund for at vælge modedesignuddannelse, hvor design og produktion er centralt. Empirien diskuteres i forhold til teori om praksisfællesskaber (Wenger) og teori om designudvikling i en karriere sammenhæng (Papanek). Diskussionen berører hvilken måde mode- og designstuderende kan være bedre forberedt på efter endt uddannelse at møde modebranchens virkelighed.

Peter Haakonsen og Laila Belinda Fauskes artikel Tekstilaktivitet anno 1960 i lys av ansvarlig kreativitet - Mellom skapende krefter og virkelighetsnære oppdrag, (Textile activity in 1960 in the light of responsible creativity - Between creative forces and realistic assignments) undersøger først baggrunden for tilblivelsen af faget formning i Norge. Formning blev til i 1960 som en sammenlægning af fagene håndarbejde, sløjd og tegning og kaldtes en forsøgsplan. Hovedformålet var at kultivere skabende kræfter og æstetisk følsomhed. Artiklen bygger på ideen om ansvarlig kreativitet, hvor elevens arbejde knyttes an til etiske og samfundsrelevante tematikker. Forskningsspørgsmålet: I hvilken grad svarer tekstilaktivitet i formning fra 1960 til konceptet ansvarlig kreativitet, og hvordan kommer dette eventuelt til udtryk? Metodisk anvendes assamlage til at analysere forsøgsplanen fra 1960 med fokus på tekstilaktivitet. Forsøgsplanen anvender ikke begrebet kreativitet, derimod bruges skabende kræfter og virkelighedsnære opgaver. Det vil sige at hvor faget formning dengang var rettet mod eget liv og egne fremtidsscenerier, er det i dag globale perspektiver og scenarier, der aktualiseres gennem ansvarlig kreativitet. Artiklen løfter det historiske materiale frem som en løftestang for kunst og håndværk i mødet med bæredygtigheds problematikken.

Vasa, Finland september 2023

Trevliga lässtunder önskar redaktörerna!

PeD, Marie Koch, Slöjdpedagogik, prosjektforsker, Danmark.

PeD, Juha Hartvik, Universitetslektor i slöjdvetskap, Åbo Akademi, Vasa, Finland

PREFACE

In the spring of 2022, NordFo and University College Copenhagen organised the conference Make It Together. The conference was aimed at Nordic researchers and educators within craft, design/sloyd and related subjects and was divided into three main categories: Research, development and workshop with the following perspectives that participants were encouraged to follow, material, learning, didactics or sustainability. The overall thematisation focused on collaboration. Through the exchange of knowledge and experiences, the participants explored together how collaboration can develop new paths towards learning and experiences in pedagogy/didactics and education.

Ingrid Holmboe Høibo's article Learning perspective in the maker movement literature (Læringsyn i skaparrørslelitteraturen) describes the rapid growth of the maker movement and points out how the creative processes together with the creative person are key players in the digital development. The aim of the study is to investigate how researchers internationally and nationally have described and analysed learning in the literature of the maker movement with a special focus on arts and crafts. The Maker Movement insists on creating a fundamentally human playful activity and that the Maker Space provides a framework for the most important value attribution in learning in 1. the encounter between people and 2. the encounter with materials and tools. Maker Spaces are also integrated into the formal and informal learning environment in Norway.

Lena Kramer Pedersen's article From professional wondering to problem statement in a BA project (Fra faglig undren til problemstilling i et BA projekt) presents an example of how a teacher's textile wondering created inspiration for a development project with knitted furniture fabric as the product frame. Through an account of and reflection on her own research, the article argues how it is possible to implement research-based teaching in a processual way. The article is intended for teachers and students as an example of how a research project can form the basis for the development of new knowledge within a subject area. Theories of learning processes, with a particular focus on embodied learning, underpin the article's knowledge sharing. In the final part of the article, based on theory and case studies, an argument is made for how practical skills performed with the body can be acquired and thereby lead to learning.

Anne-Mette Liene and Monica Klungland's article Visual images in movement-to create space and time in kindergarten children's play and movement with nests, (Visuelle bilder i bevegelse-å skape ruimte og tid i barnehagbarns lek og bevegelse med nøster) is based on the research project *Å nøste*, partly to develop interdisciplinary teaching methods in art subjects and partly to promote developmental quality in the kindergarten teacher training programme. How can a performative approach to the subject of shaping in the preschool teacher training programme open up interdisciplinary potential? The performative approach focuses on the student's activity and the role of the material when playing with the material. The authors explore the possibilities for interdisciplinarity to emerge if attention is shifted from object to action. The research method is practice-driven (Haseman, 2006) and involves researchers working with preschool children and preschool staff to explore play and movement with yarn balls. The project is theoretically anchored in the concept of space-time-materialisation (Barad, 2007) and Rudolf Laban's theory of space 'choreutics' (Laban & Ullman, 2011). The study's findings open up an interdisciplinary potential in the meeting between the subjects of design and drama in the preschool teacher training programme, through the understanding that a form is created with both the material and the body's movements.

Sissel Isachsen and Janne B. Reitan's article Students' background for choosing fashion design as an education and their future career (Studenters bakgrunn for valg av motedesign som utdanning og deres fremtidige karriereplaner) plans is based on a concern about the lack of prior knowledge of future

students when they start their fashion design education. Will the students not be able to meet the demands of the industry after graduation? The question is: What impact does prior knowledge have on the choice of fashion design education as a future career path? The research method is focus group interviews with five students about their background for choosing a fashion design programme where design and production are central. The empirical data is discussed in relation to the theory of communities of practice (Wenger) and the theory of design development in a career context (Papanek). The discussion touches on how fashion and design students can be better prepared to face the reality of the fashion industry after graduation. Work is linked to ethical and socially relevant themes.

Peter Haakonsen and Laila Belinda Fauske's article Textile activity in 1960 in the light of responsible creativity - Between creative forces and realistic assignments, (Tekstilaktivitet anno 1960 i lys av ansvarlig kreativitet - Mellom skapende krefter og virkelighetsnære oppdrag) first examines the background to the creation of the subject of moulding in Norway. Forming was created in 1960 as a merger of the subjects of needlework, woodwork and drawing and was called an experimental programme. The main aim was to cultivate creative powers and aesthetic sensitivity. The article is based on the idea of responsible creativity, where students' work is linked to ethical and socially relevant. The research question: To what extent does textile activity in moulding from 1960 correspond to the concept of responsible creativity and how is this expressed, if at all? Methodologically, assamblage is used to analyse the 1960 experimental plan with a focus on textile activity. The experimental plan does not use the concept of creativity; instead, creative forces and realistic tasks are used. This means that while the subject of shaping was then focused on one's own life and future scenarios, today it is global perspectives and scenarios that are actualised through responsible creativity. The article highlights the historical material as a lever for arts and crafts in the encounter with sustainability issues themes.

Vaasa, Finland September 2023

The editors wish you a pleasant reading!

PeD, Marie Koch, Slöjdpedagogik, prosjektforsker, Danmark.

PeD, Juha Hartvik, Universitetslektor i slöjdvitenskap, Åbo Akademi, Vasa, Finland